

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia.....2011 r.

w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych

Na podstawie art. 73a ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób organizowania prac społecznie użytecznych, w tym warunki ustalania świadczenia za wykonywanie prac społecznie użytecznych.

§ 2. 1. Gmina sporządza do dnia 31 stycznia każdego roku roczny plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, zwany dalej „planem”, i przesyła go właściwemu miejscowo staroście i kierownikowi ośrodka pomocy społecznej.

2. Plan określa w szczególności:

- 1) rodzaje prac społecznie użytecznych;
- 2) liczbę godzin wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 3) liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zwanych dalej „osobami uprawnionymi”, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych.

§ 3. 1. Starosta zawiera z gminą porozumienie dotyczące wykonywania prac społecznie użytecznych, określające w szczególności:

- 1) liczbę osób uprawnionych, które zostaną skierowane w okresie objętym porozumieniem do wykonywania prac społecznie użytecznych;

- 2) liczbę godzin wykonywania prac społecznie użytecznych ogółem oraz miesięcznie przez jedną osobę uprawnioną;
- 3) rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz z oznaczeniem podmiotów, w których będą organizowane prace społecznie użyteczne;
- 4) okresy wykonywania prac społecznie użytecznych i liczbę osób uprawnionych skierowanych do wykonywania w tych okresach prac społecznie użytecznych;
- 5) obowiązek informowania starosty i dyrektora powiatowego urzędu pracy o nieobecności lub odmowie wykonywania prac społecznie użytecznych przez skierowaną osobę uprawnioną;
- 6) wysokość i terminy refundowania przez starostę z Funduszu Pracy świadczeń wypłaconych osobom uprawnionym z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

2. Porozumienie powinno zawierać również postanowienia w zakresie zapewnienia osobom uprawnionym bezpiecznych i higienicznych warunków pracy społecznie użytecznej oraz przestrzegania przepisów prawa pracy dotyczących zatrudniania kobiet przy pracach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia.

3. Kierownik ośrodka pomocy społecznej na podstawie porozumienia sporządza listę osób uprawnionych, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, i przesyła ją do właściwego miejscowo powiatowego urzędu pracy. Lista powinna zawierać nazwiska i imiona, miejsca zamieszkania lub pobytu oraz numery ewidencyjne PESEL osób uprawnionych, a w przypadku gdy te numery nie zostały nadane – numery paszportów lub nazwy i numery innych dokumentów potwierdzających tożsamość.

§ 4. 1. Gmina lub podmiot, w którym są organizowane prace społecznie użyteczne, przyjmuje skierowaną przez starostę osobę uprawnioną w celu wykonywania prac społecznie użytecznych, zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w § 3, oraz poucza ją o konieczności przestrzegania ustalonego w miejscu wykonywania pracy społecznie użytecznej porządku i dyscypliny.

2. Przy przydziale prac społecznie użytecznych uwzględnia się wiek osoby uprawnionej, jej predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne oraz, w miarę możliwości, posiadane kwalifikacje.

3. Gmina lub podmiot, w którym są organizowane prace społecznie użyteczne, zapoznaje osobę uprawnioną z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy.

4. Starosta przed skierowaniem osoby uprawnionej do prac społecznie użytecznych może skierować ją na badania lekarskie, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy.

§ 5. 1. Starosta przekazuje właściwemu kierownikowi ośrodka pomocy społecznej w terminie do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni wykaz osób uprawnionych, które zostały skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych lub odmówiły przyjęcia propozycji ich wykonywania, zawierający dane, o których mowa w § 3 ust. 3.

2. Gmina lub podmiot, w którym są organizowane prace społecznie użyteczne, niezwłocznie zawiadamia starostę i właściwego kierownika ośrodka pomocy społecznej w przypadku, gdy osoba uprawniona:

- 1) nie zgłosi się do wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 2) nie podejmie przydzielonej jej pracy społecznie użytecznej;
- 3) opuści miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 4) naruszy porządek i dyscyplinę w miejscu wykonywania pracy społecznie użytecznej.

§ 6. Gmina lub podmiot, w którym są organizowane prace społecznie użyteczne prowadzi ewidencję tych prac wykonywanych przez osoby uprawnione, zawierającą dane, o których mowa w § 3 ust. 3 i ustala wysokość przysługujących im świadczeń, uwzględniając rodzaj wykonywanej pracy.

§ 7. 1. Na wniosek gminy starosta refunduje ze środków Funduszu Pracy, do wysokości określonej w porozumieniu, o którym mowa w § 3, kwotę świadczeń wypłaconych osobom uprawnionym w poprzednim miesiącu.

2. Do wniosku gmina dołącza kopię listy osób uprawnionych, którym, za wykonywanie prac społecznie użytecznych, zgodnie z porozumieniem wypłacono świadczenie z podaniem jego wysokości.

§ 8. W miastach na prawach powiatu prace społecznie użyteczne organizuje się na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, zawierający informacje i wymagania, o których mowa w § 3 ust. 1, skierowany do dyrektora właściwego powiatowego urzędu pracy.

§ 9. Gminy w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia wprowadzają zmiany w rocznym planie potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, sporządzonym na podstawie dotychczasowych przepisów, w zakresie liczby osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji

zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych, i prześlą go właściwemu miejscowo staroście i kierownikowi ośrodka pomocy społecznej.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU
17.06.2011
Beata Czajka

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595, Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 81, poz. 531, Nr 238, poz. 1578, Nr 239, poz. 1593, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 i 1726 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235 i Nr 106, poz. 622.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. Nr 210, poz. 1745), które zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1725) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Uzasadnienie

Przedstawienie istniejącego stanu w dziedzinie, która ma być unormowana oraz wyjaśnienie potrzeby i celu wydania aktu

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 23a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) prace społecznie użyteczne, to prace organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, które wykonywane są przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę.

Z dniem 1 lutego 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33), która wprowadzając zmiany w art. 73a umożliwiła kierowanie do tych prac również osób uczestniczących na skutek skierowania powiatowego urzędu pracy w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego.

Projektowane rozporządzenie jest natomiast realizacją upoważnienia zawartego w art. 73a ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zmienionego przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1725). Zmiana w przepisie upoważniającym rozszerzająca katalog podmiotowy, które mogą być kierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych spowodowała konieczność wprowadzenia do rozporządzenia pojęcia „osoby uprawnione” obejmującego zarówno bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, jak i ww. nową grupę osób.

Uzasadnienie szczegółowe

W tytule projektu rozporządzenia oraz w jego § 1, mając na uwadze zwięzłe określenie przedmiotu projektowanej regulacji, skreślone zostało sformułowanie dotyczące trybu organizowania prac społecznie użytecznych. Ponadto w celu dostosowania zapisu § 1

projektu do brzmienia delegacji ustawowej wykreślono słowa „szczegółowe zasady”, a wpisano słowo „warunki”.

W § 2 ust. 2 pkt 3 wskazane zostało, że plan prac społecznie użytecznych ma określać również liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które mogą być skierowane do wykonywania tych prac.

W § 3–7 osoby kierowane do prac społecznie użytecznych określone zostały jako „osoby uprawnione”.

W § 3 ust. 2 dostosowano zapisy dotyczące powierzania kobietom w ramach prac społecznie użytecznych wykonywania prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia do brzmienia art. 176 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).

W § 3 ust. 3 określono, iż w przypadku gdy osoby uprawnione nie posiadają numeru PESEL lista osób, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych sporządzana przez kierownika ośrodka pomocy społecznej, może zawierać numery ich paszportów lub nazwy i numery innych dokumentów potwierdzających tożsamość.

W § 4:

- w ust. 2 wprowadzono zapis dookreślający wymagania jakie powinny być brane pod uwagę przy przydziale prac społecznie użytecznych,
- dodano ust. 4, który wskazuje uprawnienia jakie posiada starosta przy kierowaniu osoby uprawnionej do wykonywania prac społecznie użytecznych.

W § 5 ust. 1 i § 6 zostało doprecyzowane, iż wykaz osób uprawnionych, który starosta jest zobowiązany przekazywać właściwemu kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, musi zawierać dane, o których mowa w § 3 ust. 3.

W § 8 określony został tryb organizowania prac społecznie użytecznych w miastach na prawach powiatu.

W § 9 wskazany został sposób postępowania w odniesieniu do obowiązującego w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych.

W projekcie rozporządzenia nie wprowadza się przepisu przejściowego w zakresie ustalania wysokości świadczenia przysługującego za wykonywanie prac społecznie użytecznych dla osób, które podjęły te prace od dnia 1 lutego 2011 r. w związku z tym, że nowe grupy osób, które mogą być kierowane do wykonywania tych prac zostały wprowadzone przepisami ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw. W związku z powyższym, kwestia wypłaty świadczeń tym osobom zaistniała już w dniu 1 lutego 2009 r. i została rozstrzygnięta interpretacyjnie na korzyść osób kierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych, a które nie posiadały statusu bezrobotnego. Kwestię tę regulował akt wyższego rzędu, wprowadzając rozszerzony katalog osób kierowanych do prac społecznie użytecznych. Zatem aktualnie nie istnieje konieczność wprowadzania w tym zakresie przepisów intertemporalnych.

Ponadto w projekcie rozporządzenia wprowadzone zostały także zmiany porządkujące:

- w § 2 ust. 2 pkt 3 wykreślono sformułowanie „dla bezrobotnych” dostosowując ww. przepis do brzmienia ustawowego,
- w § 6 zmieniono kolejność wyrazów w zdaniu, umieszczając sformułowanie „uwzględniając rodzaj wykonywanej pracy” po słowach „i ustala wysokość przysługujących im świadczeń”,
- w § 8 sformułowanie „kierownika powiatowego urzędu pracy” zastąpiono sformułowaniem „dyrektora powiatowego urzędu pracy”.

W projekcie rozporządzenia zostały uwzględnione uwagi zgłoszone przez Ministra Spraw Zagranicznych, Rządowe Centrum Legislacji oraz Przewodniczącego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Uwzględniono również uwagi zgłoszone przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – z wyjątkiem uwagi dotyczącej zapisu

§ 4 ust. 2, zgodnie z którym przy przydziale prac społecznie użytecznych starosta uwzględnia stan zdrowia osoby uprawnionej.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych podnosił, iż jedyną podstawą prawną uprawniającą do zbierania danych osobowych dotyczących stanu zdrowia jest art. 27 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.). Natomiast, zdaniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej, starosta kierując na badanie lekarskie osobę uprawnioną przed skierowaniem do prac społecznie użytecznych, uzyskuje jedynie informacje o jej zdolności (bądź braku zdolności) do podjęcia pracy. Zatem nie są to dane podlegające szczególnej ochronie. Skierowanie na badanie lekarskie starosta wydaje w oparciu o informację od osoby uprawnionej, że nie jest ona zdolna do podjęcia pracy.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), dlatego nie podlega notyfikacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt rozporządzenia

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia dotyczą:

- bezrobotnych bez prawa do zasiłku,
- osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy,
- gmin,
- starostów.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia był przedmiotem konsultacji społecznych w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia został przekazany do opinii następującym podmiotom:

- 1) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 4) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 5) Związkowi Pracodawców Business Centre Club;
- 6) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) Krajowej Izbie Gospodarczej;
- 8) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 9) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 10) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 11) Związkowi Powiatów Polskich;
- 12) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 13) Radzie Pomocy Społecznej.

W projekcie rozporządzenia została uwzględniona uwaga zgłoszona przez Przewodniczącego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego dotycząca § 8. Pozostali partnerzy społeczni nie zgłosili uwag.

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

W trybie tej ustawy nie wpłynęły zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia.

3. Wpływ aktu normatywnego na:

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projekt rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Finansowanie polega na refundacji gminie przez starostę ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu bez prawa do zasiłku, korzystającemu ze świadczeń pomocy społecznej i osobie uczestniczącej w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, do uczestnictwa w których zostały skierowane przez powiatowy urząd pracy na wniosek ośrodka pomocy społecznej. W 2009 r. liczba osób, które podjęły prace społecznie użyteczne wynosiła 65 768, a w 2010 – 67 631 osób.

Przyjęcie rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków Funduszu Pracy, gdyż wydatki będą dokonywane w ramach środków określonych w planie finansowym Funduszu Pracy, stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej.

b) rynek pracy

Projektowana regulacja spowoduje pozytywne skutki dla rynku pracy, gdyż rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych zwiększy szanse tych osób na znalezienie zatrudnienia.

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie zakłóca mechanizmów konkurencji i nie zmienia istoty funkcjonowania gospodarki oraz zadań i roli przedsiębiorców.

d) sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie ma wpływu na rozwój regionalny. Rozszerzenie katalogu osób uprawnionych, które będą mogły brać udział w pracach społecznie użytecznych powinno sprzyjać wzrostowi zatrudnienia, a co z tym jest związane – wzrostowi produkcji.